

Les intermitències del cor

Un relat de: [Joanet1965](#)

Una crua tarda hivernal, en tornar a casa, la mare, veient que, malgrat la pellissa, la bufanda cargolada al coll i la gorra de pelfa, jo seguia tremolant de fred davant la llar de foc, em va oferir, tot i les meves reticències (jo hauria preferit una copa d'aiguardent) una tassa de camamilla.

De primer vaig dir que no emfàticament, tot i que, sense saber per què la idea em va acabar seduïnt. Aleshores ella va fer que em pugessin a l'estudi la infusió fumejant i una safata amb tot de pastes: magdalenes de calibres i formes varies, croissants acabats de fer i uns pastissos en forma d'espiral, emblanquinats per una pluja de sucre fi, que mai no havia vist i encara menys tastat. I tot seguit, maquinalment, amb l'ànim aclaparat per un dia d'allò més ensopit i per la perspectiva d'un endemà encara més deslluït, vaig acostar als meus llavis una culleradeta de la camamilla on havia deixat estovar un mos del pastís desconegut. Però en l'instant precís en què el glop barrejat amb molletes de la pasta va tocar el meu paladar, em vaig estremir, parant atenció a algun canvi extraordinari que s'estava operant. Un plaer deliciós em seduïa i m'aïllava de la resta del món, sense que jo tingués noció de la seva causa. Empassar-me aquell fragment d'eternitat, el simbolisme laberíntic del qual era prou eloqüent, m'havia immunitzat de cop i volta contra els desgavells de l'existència que duia. Contra la meva pretensió absurda d'escriure, per exemple. Tinc la certesa, però, que les meves sensacions d'aleshores haurien estat ben diferents si per comptes de triar la pasta desconeguda m'hagués decantat pels propers i habituals croissants. Encara més, ¿quin n'hauria estat l'efecte si hagués optat per, posem per cas una magdalena en forma de conquilla? La brevetat d'aquella revelació de plenitud inesperada em va dur, fruit de la meva formació racional, a voler-la prolongar de l'única manera possible: calia repetir el tast. Tenia a l'abast de la meva mà deixar de sentir-me mediocre, contingent; ja no hauria menester de fama. ¿Qui vol perdre el temps a la recerca d'una vocació que es resisteix a manifestar-se, si n'hi ha prou a tancar els ulls i deixar escolar-se gola avall una porció d'infinitud dissolta en la dolçor balsàmica de la camamilla? Amb l'ànim embargat per una alegria poderosa i alhora serena, vinculada irremeiablement al gust combinat de la infusió i el trosset d'espiral, vaig voler repetir l'èxtasi fins que no va quedar-ne ni una engruna, perquè com en un conte meravellós, la virtut del beuratge, lluny d'atenuar-se amb la freqüència, ampliava el seu abast. Sóc feliç, feliç fora mida, em deia, i en aquesta revelació formulada en veu alta hi vaig reconèixer l'eco esmorteït d'un record. Se'm manifestava com una ombra xinesa, primer, o més aviat com una imatge de cinematògraf que, havent impressionat la meva retina, romanien en els meus ulls atordits per més que serrés les parpelles per no retre'm a l'evidència. Aquell sabor era el del trosset de pasta que els diumenges al matí, quan anava a desitjar-li bon dia a la seva habitació, la minyona espanyola m'oferia després de sucari-lo en la seva infusió de camamilla o de menta. Aquell sabor evocava les seves sines turgents, l'olor de gessamí i de suor febrils dels llençols, i la imatge adquiria un nom propi: Margalida.

No vaig tornar a recordar-me del pastisset fins que no el vaig tastar novament, potser perquè, no havent-ne vist ni menjat des d'aleshores, l'empremta feble dipositada a la memòria s'havia esborrat pel tràfec de sensacions experimentat al llarg de tants anys. Jo era una criatura malaltissa i introvertida, però tanmateix curiosa, i la feminitat contundent de la criada, tan allunyada als models de dona vigents a la meva família, afegida al despertat dels sentits, van desembocar naturalment en furtives escapades cap a la seva alcova. La Margalida pràcticament no parlava francès i jo, que havia començat a aprendre la llengua de Cervantes de la mà de la meva institutriu, vaig descobrir amb decepció que la criada la coneixia ben poc. Poc importava, però: de la mateixa manera que el neguit m'envaïa si la mare trigava més del compte a renovar el ritual del bes nocturn, jo tampoc no podia començar el dia amb bon peu sense haver-me amagat prèviament sota aquells llençols que feien olor de gessamí, tot compensant amb carícies cada cop més agosarades la migradesa estipulada del tracte amb la meva progenitora. El joc, que mai no va ser innocent, es va acabar el dia que la mare va irrompre en la cambra, disposada (cosa que vaig entendre molt més tard) a una sessió de carícies per a la qual evidentment no comptava amb mi. La Margalida va ser despatxada de manera immediata, i la mare va deixar de desitjar-me bona nit de la manera que jo, malgrat tot, encara volia. Amb la marxa de la serventa es va acabar esvaint el record de la llum de l'alba a la seva cambra, de l'escalfor dels llençols impregnats de la seva olor menstrual i, sepultat sota el descobriment dels jocs inèdits i il·lícits de la mare, el gust del pastisset sucari en la infusió. Tot i que, i heus aquí l'ensenyança última d'aquella crua tarda hivernal, quan d'un passat antic no en subsisteix res, l'olor però sobretot el gust romanen encara en estat letàrgic molt de temps, a fi d'erigir, quan es donen els ressorts necessaris, l'edifici immens del record.

Així doncs, des que vaig reconèixer el sabor del pastís, que la Margalida anomenava ensaïmada en el seu patuès tan llunyà de l'espanyol, sucari en la infusió, tot d'una, la vella casa grisa de la meva infància va irrompre en escena com la caiguda d'un decorat teatral. I arrossegada per l'aparició del casalot, la ciutat, compendi de grisos, i la placeta on els altres infants jugaven mentre jo me'ls mirava amb un menyspreu impostat que volia amagar l'enveja que sentia per ells. ¡I tot plegat va sorgir del gest innocent i gens premeditat per part meva de

sucar l'ensaïmada en la meva camamilla! Em pregunto un altre cop quins haurien estat els records si m'hagués decantat per una magdalena. ¿S'haurien limitat les reminiscències a l'impacte efímer d'una fegonada sobre la retina ? ¿O potser haurien estat la palanca que alça l'esclusa de la memòria, tot deixant pas a un torrent de records, més o menys fidedignes, que bé m'haurien pogut convertir en allò que mai no seré : poeta ? Deixem, però, finalment les conjectures de banda. Sóc cantant de cabaret, ballo una mica, i les classes d'espanyol de la meva institutriu (si hagués aconseguit viure de la ploma algun dia hauria de dedicar-li una glossa, un poema, una oda) han servit perquè almenys la crítica més immisericorde m'acabi considerant la germana lletja de Lola Montes, el gallinarsot que pretén succeir-la.